

Prunus sargentii 'Rancho': Een prachtige kers, maar niet voor de eeuwigheid

Lastig te kweken De prijsvorming is daarom goed'

Kersen komen uit de Betuwe. Dat heeft de auteur van dit stukje al op de lagere school geleerd. Voor een mening over sierkers 'Rancho' is het al niet anders. Boom-In-Business vraagt Wouter Mauritz van Laanboomkwekerij Combinatie Mauritz uit Opheusden.

Auteur: Hein van Iersel

Mauritz lacht wat voorzichtig, als we hem vragen waarom deze *Prunus sargentii* 'Rancho' zo goed zou zijn. 'Ik weet dat mijn achterachterneef Jan P. Mauritz bij jullie in het blad de meeste kersen naar de brandstapel verwenst en misschien heeft hij daar wel een beetje gelijk in. Een sierkers is geen boom voor de eeuwigheid; 'Rancho' is wat dat betreft geen uitzondering. *Prunus sargentii*

'Rancho' is een goede cultivar die wij graag aanbieden, al was het alleen maar omdat hij lastig is te kweken en veel kwekers hun vingers niet aan deze boom willen branden. De prijsvorming is daarom goed.'

Mauritz weet natuurlijk als geen ander dat beheerders niet altijd op zoek zijn naar bomen voor de eeuwigheid. Sierkersen zijn en blijven dan populair.

Lastig

'Rancho' is een van de moeilijkste soorten die er op de markt zijn. De kweker neemt me mee naar zijn containerveld, waar 'Rancho' in pot gebroederlijk staat opgesteld naast een aantal andere populaire sierkersen, zoals *Prunus serrulata* 'Kanzan' en de hybride kruising tussen *P. serrulata* en *P. incisa*: *Prunus* 'Umineko'. Op het containerveld vallen in de

5 min. leestijd

SORTIMENT

Bloei van *Prunus sargentii* 'Rancho'.

maat 10-12 meteen al de sterke en zwakke punten van de cultivars op. 'Umineko' en 'Kanzan' lijken bijna als vanzelf een goede kroon te maken. Bij 'Rancho' is dat wat lastiger. Daarom heeft 'Rancho' tijdens het kweekproces ieder jaar een zorgvuldige snoei nodig; anders krijg je gegarandeerd zuigers,

Prunus sargentii 'Rancho' volwassen boom.

die de rol van de doorgaande harttak overnemen. Mauritz laat me bijna excuserend ook nog een aantal grotere *Prunus sargentii* 'Rancho' zien, die in de maat 30/35 in kokosluit op het containerveld staan. Ook hier is de neiging van de boom om zuigers te maken duidelijk te zien. Natuurlijk zijn dit niet de mooiste exemplaren uit deze partij; die zijn afgelopen seizoen verkocht. Mauritz: 'Ook deze bomen zijn met een goede snoeibeurt weer perfect in conditie te brengen, maar je ziet het: bijna al deze kronen worden ontsierd door te zware zijtakken.'

De neiging tot het vormen van zuigers zie je volgens Mauritz vooral bij exemplaren van 'Rancho' die aan de buitenkant van een rij staan. Als aan de zijkant meer licht te halen is dan van boven, reageert deze cultivar daar meteen op door het vormen van zware zijtakken.

Veredelen

Niet alleen het maken van een goede kroon is lastig bij 'Rancho'. Het begint al bij het maken van handverdelingen. Bij collega-sierkersen als de eerder genoemde 'Umineko' en 'Kanzan' gaat dat als vanzelf. *Prunus sargentii* 'Rancho' kan worden veredeld op twee verschillende onderstammen: *Prunus avium* 'Colt' of zaailingen van *Prunus avium*. Een onderstam van 'Colt' heeft het voordeel dat

GEBRUIKSWAARDENONDERZOEK

Prunus sargentii 'Rancho' is opgenomen in het gebruikswaardenonderzoek van PPO. Voor dit onderzoek (op dit moment worden pogingen ondernomen om dit weer tot leven te brengen) zijn tussen 1997 en 2005 op tal van locaties vele honderden bomen geplant. Voor *Prunus sargentii* 'Rancho' betrof het locaties in Hilversum, Zundert en Leeuwarden. Helaas is via de website van het onderzoek niet meer te achterhalen wat de status van deze bomen is. Dat wil zeggen dat de website op zwart is gezet door PPO.

Prunus sargentii 'Rancho' op het containerveld.

je een uniformer eindproduct kunt produceren, omdat 'Colt' als aflegger wordt gekweekt. Verder geeft 'Colt' een stevigere onderstam, waarop je wat makkelijker kunt oculeren. Nadeel van 'Colt' is dat de jonge boom duidelijk vorstgevoeliger is dan 'Rancho' op zaailingen van *P. avium*. Voor de Nederlandse situatie is dat overigens geen reëel probleem, maar Mauritz produceert zijn bomen en spullen voor de grote Europese markt. De kans dat een boom terechtkomt in Noorwegen, met winters ver onder de min twintig, is dus net zo groot als

Deze boom is vernoemd naar zijn vinder, Charles Sparque Sargent (1841-1927), die de boom rond 1870 in Japan voor het eerst aantrof. Het natuurlijk verspreidingsgebied ligt zoals gezegd in Japan, maar ook in Korea en Sachalin, het Russische eiland vlak boven de Japanse eilanden. Charles Sparque Sargent was de grondlegger en eerste directeur van het wereldberoemde Arnold Arboretum van de Harvard Universiteit in Boston. De boom bereikt een hoogte van ca. 13 meter en wordt bijna even breed, met een brede vaasvormige, later een meer ronde kroon. In cultuur wordt de boom zo'n 8 tot 10 meter hoog. De schors op de stam en de takken heeft een glanzende kastanjebruine kleur met langwerpige, gele lenticellen. Het blad is omgekeerd eivormig, 7 tot 12 cm lang en scherp toegespitst met een dubbelgezaagde bladrand. Het blad loopt bronskleurig bruinrood uit, verkleurt vervolgens naar groen en eindigt met een fel oranje tot rode herfstkleur met gele schakeringen. De bloemen verschijnen vóór het blad, zijn enkelvoudig, tot 4 cm in doorsnede, lichtroze van kleur, meestal in tuilen van twee tot vijf bloemen bijeen en blijven tijdens de ca. drie weken durende bloeiperiode op kleur. De vruchten zijn niet talrijk, ovaal langwerpig, ca. 1 cm lang en glanzend donkerrood van kleur.

Een van de cv's is *Prunus sargentii* 'Rancho', een Amerikaanse selectie van E.H. Scanlon uit

Olmsted Falls in de staat Ohio. Inderdaad, geen onbekende naam in de bomenwereld. De boom is in 1961 in cultuur gebracht en door 'Ome' Piet van der Bom van de 'Koninklijke' naar Nederland meegenomen. De boom wordt ca. 8 tot 10 meter hoog en is dan ongeveer 3 meter breed. De strak opgaande takken en twijgen vormen een opvallend smalle, zuilvormige tot smal vaasvormige kroon. De bloemen zijn groter en donkerder roze dan de soort en de overige kenmerken zoals blad en schors zijn gelijk als van de soort. Net als veel sierkersen wortelt deze species vrij oppervlakkig, met zware zijwortels die een breed wortelgestel vormen. De boom vraagt een goed doorlatende, vochthoudende en voedingsrijke bodem. De boom kan groeien op vrijwel alle gronden die aan deze eisen voldoen. Deze species is kalkminnend en kan dus ook groeien en gedijen op oude (zee)kleibodems. 'Rancho' is een goede uitzondering op de vele sierkersen die volgens ondergetekende beter direct opgestookt kunnen worden. De boom is goed toepasbaar in verhardingen, mits de plantplaats voldoende geschikt (gemaakt) is voor deze species. Dan kan de boom prima aangeplant worden in smalle straatprofielen, in kantoor- en privétuinen en op daken.

Jan P. Mauritz VRT

in hartje Alkmaar of Zwolle, waar min tien al een uitzondering is. Bij het veredelen wordt er wel naar gestreefd om de veredeling zo dicht mogelijk bij de grond te houden. Dat vermindert de kans op vorstschade. Als een boom wat ouder is, in het stadium dat hij in de straat wordt aangeplant, is het aspect van vorstgevoeligheid overigens niet belangrijk meer.

Zoete kers

Overigens heeft ook de onderstam *Prunus avium* nadelen. Deze onderstam zou ertoe leiden dat de bomen – in de woorden van Mauritz – enorm dikke konten krijgen: zware vergroeiingen op het maaiveld, die niks afdoen aan de boom op zich, maar niet al te fraai ogen. Op het containerveld van Combinatie Mauritz staan beide combinaties overigens naast elkaar. Je kunt daar ook prima zien dat de onderstam van wilde *Prunus avium* inderdaad veel zwaardere vergroeiingen heeft op de oculatieplek.

Een belangrijke reden voor Mauritz om doorgaans te kiezen voor een onderstam van 'Colt', is het feit dat deze onderstam virusvrij is en daardoor geen bezwaar oplevert voor export van het plantmateriaal. Overigens is er ook zaad met virusvrije herkomst in de markt beschikbaar, onder andere Ikavo, Born en Jansen.

Het beste zou zijn om 'Rancho' op eigen wortel te kweken. Wouter Mauritz is daar wel mee bezig, maar op dit moment is het slagingspercentage volgens de Opheusdense kweker nog te klein om dit commercieel interessant maken.

Een van de redenen dat 'Rancho' relatief moeilijk te kweken is, is het hoge uitvalpercentage tijdens de kweek. Dat begint al tijdens het oculeren. Soms slaat dan niet meer dan 50% aan. In andere jaren is dat volgens Wouter Mauritz soms weer veel beter. Gelukkig is er na de eerste keer oculeren nog een tweede kans in het volgende voorjaar; dan wordt het nogmaals geprobeerd door middel van het enten op de vaststaande onderstam. Dit verhoogt het slagingspercentage tot maximaal 70%. Wouter Mauritz kijkt nog even terug op wat hij allemaal verteld heeft: 'Ik hoop dat ik niet te negatief ben geweest over "Rancho". Het is een geweldige cultivar, maar wel met een fikse gebruiksaanwijzing.'

Prunus sargentii 'Rancho' Label.

Be social

Scan of ga naar:

www.boom-in-business.nl/artikel.asp?id=23-5696